

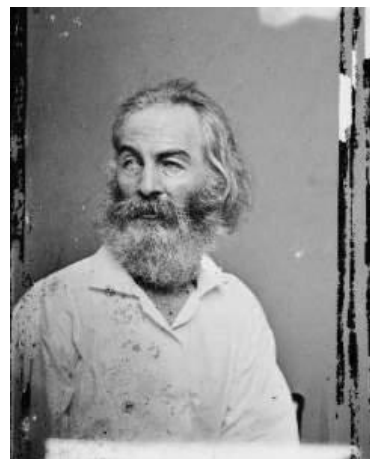
Тема :В. Вітмен(1819-1892). В. Вітмен — американський поет-новатор. Романтичні традиції й трансценденталізм поезії. Збірка «Листя трави» , її провідні теми й мотиви.

Верлібр

Мета: ознайомити учнів із відомостями про життя та творчість американського поета В. Вітмена; розкрити поняття «верлібр», «трансценденталізм»; розвивати навички конспектування, зв'язного мовлення, логічного мислення; сприяти розширенню читацького кругозору школярів.

Обладнання уроку: портрет В.Вітмена; збірка «Листя трави», словник літературознавчих термінів, презентація

Терміни: трансценденталізм ,верлібр, аболіціонізм, каталоги



Я поет Тіла і я – поет Душі...

Я втілюю в собі всіх страдників і всіх знедолених...

Я приймаю реальність без усяких застережень і сумнівів,

матеріалізмом наповнений я увесь.

Волт Вітмен

Хід уроку

I. Організаційний момент.

II. Мотивація навчальної діяльності.

Учитель. Діти, «література стає великою лише тоді, коли вона сприяє зростанню людських чеснот, послуговує благу мас, якщо через неї люди розкриваються один перед одним як брати»,- писав В. Вітмен. Поет убачав свій обов'язок у тому, щоб обезсмертити кожную істоту, предмет, навіть найнезначніший. Захищаючи власну унікальність, він відстоював унікальність іншої людини. І все це разом складало обожнення життя як єдиної, неповторної цілісності. Ознайомитися з життєвим і творчим шляхом письменника, зануритися у його внутрішній світ, осягнути вершини й глибини вітменовської поезії, її філософію ми спробуємо протягом 3 уроків,

що відводяться на вивчення цієї теми, сьогодні ж на уроці ми познайомимося з життєвим і творчим шляхом письменника, розкриємо поняття «верлібр», «трансценденталізм»; ознайомимось з історією створення збірки «Листя трави», частково з поезіями цієї збірки

III. Сприйняття та засвоєння нового навчального матеріалу

1. Біографія Волта Вітмена (випереджальне завдання) учнівська презентація.

Учитель. Даю вам інформацію про життя і творчість В Вітмена, ви її швиденько з олівцем опрацьовуєте: двох шукає нову інформацію, якщо така є; інші – ту, що найбільше зацікавила.

Інформація для учнів.

Предки поета були вихідцями з Голландії. Вони прибули до Нового Світу ще в XVII столітті й оселилися на острові Лонг-Айленд. Батькові майбутнього поета Болтові Вітмену старшому дісталася у спадок невелика ферма, на якій він розводив коней. Мати, Луїза, виросла в тому ж Лонг-Айленді, але в більш заможній родині. В сім'ї Вітменів було дев'ятеро дітей. Волт Вітмен народився 31 травня 1819 року у фермерській родині у селі на Лонг-Айленді, пустельному пагорбистому острові, де повітря було просякнуте солоним диханням океану, а погляд людини охоплював два безмежжя: неба й водної стихії. «Ще хлопчиком я мріяв написати щось про морське узбережжя, про той таємничий обрій, що розділяє, об'єднує, як у шлюбному союзі, непорушне і мінливе... про велике зіткнення дійсного з ідеальним», - згадував пізніше поет.

Дитинство на фермі, а потім у Брукліні, куди переїхала родина, було доброю школою. Життя простих людей - нелегке, грубе, але щедre і непідробне в його людяності й силі - він пізнав рано і полюбив назавжди. Провчившись кілька років у бруклінській школі, Вітмен полишає її і стає учнем друкаря. Його найняли в контору до юриста. Власник цієї установ виявився порядною людиною і допомагав юнаку навчатися грамотно писати, брати книги в бібліотеці. Увесь вільний час юнак віддавав читанню Нового Заповіту, творів Шекспіра, європейських та американських романтиків.

У цей же час він публікує свої перші вірші. У вісімнадцять юнак працює сільським учителем, секретарем у місцевому політичному дискусійному клубі. Ще рік по тому він уже редактор, а також єдиний репортер і набірник власної газети «Лонг-Айлендер». До 22 років поет «перепробував» ще цілу низку професій - політика, лектора, оратора,- і у кожній він шукав не шляху до кар'єри та заможності, а засобів утвердження і захисту своїх ідеалів.

З 1846 по 1852 рік Вітмен працює в різних бруклінських газетах, де пише статті на «злобу дня», зокрема, рішуче й гнівно виступає проти грабіжницької Мексиканської війни (1846-1848), справжньою метою якої було накопичення земель плантаторів-рабовласників.

Вітмен був самоуком. Його цікавлять давні цивілізації, світ міфології і релігії, багато читає з історії, етнографії. Відвідує він також і лекції з астрономії. Ці знання допомагають формуванню його поетичної філософії. Вітмен вчиться бачити Всесвіт безмежним у просторі й часі, що перебуває у загальному і безперервному русі.

Вітмен у своїй творчості прагне показати людину в єдності матеріального і духовного, природного і соціального:

Я поет Тіла, і я поет - Душі.

Зі мною всі насолоди раю і всі муки пекла зі мною.

(переклад Л. Герасимчука)

Наступний етап у житті поета - Громадянська війна у Сполучених Штатах (1861-1865). Працюючи санітаром у тилкових шпиталях, він не раз зазнавав смертельної небезпеки, доглядаючи тифозних і холерних хворих. У ці роки написані вірші «1861 рік», «Рік озброєний, рік боротьби», «Бий, бий, барабане», «Вертайся з поля, тату», які увійшли до циклу «Під барабанний гуркіт».

Вершиною творчості Вітмена цих років стала поема «Коли бузок розцвів торік у моєму дворі» (1865) - реквієм пам'яті президента Авраама Лінкольна, який загинув від руки вбивці. Тяжким ударом для Вітмена було вбивство президента Лінкольна. Його пам'яті присвячено цикл поезій, серед яких слід назвати вірш «О капітане!», в котрому відтворено потрясіння американського народу. У творах поета 70-80-х років домінує соціальне і критичне начало.

У 1871 році він опублікував книгу публіцистики «Демократична далечінь», де відкрито заявив про те, що «демократія Нового Світу... зазнала банкрутства».

Одним із найважливіших елементів поезії пізнього Вітмена стає урбанізм. Такі вірші, як «На бруклінському паромі» - явище абсолютно нової за образністю і мовою урбаністичної лірики, яка для реалістичної поезії ХХ століття стає одним з найпотужніших джерел.

Повоєнні роки були дуже важкими для поета. Доля завдавала йому удару за ударом: він довго не міг знайти роботу, потерпав від злиднів, поховав матір і брата. У 1873 році Вітмена вразив параліч.

Але поет не здавався. Він пройшов через усі випробування, зберігши любов до життя, до людей і віру в торжество добра і людяності.

У 1891 році Вітмен створив цикл віршів «Прощай, моя фантазіє!» і тоді ж устиг прочитати коректуру й внести зміни в останнє прижиттєве видання книги «Листя трави».

26 березня 1892 року Волт Вітмен помер. Упродовж життя Вітмен змінив чимало професій: був учнем друкаря, розсильним, шкільним учителем, теслярем, журналістом, редактором провінційних газет. Вітмен мав радикальні політичні погляди, виступав проти рабства, захоплювався ідеями свободи, демократії, з надією дивився на Сполучені Штати Америки як на державу, де може народитися нова, вільна людина. Наприкінці 30-х років у журналах почали з'являтися різноманітні за тематикою статті Вітмена, в яких він, зокрема, виступав проти поклоніння долару, підкреслював, що гонитва за грошима призводить до духовного спустошення. Інколи він вдавався до різких політичних висловлювань, що стали причиною звільнення його з посади редактора періодичного видання «Дейлі Ігл». Вітмен змушений був жити випадковими заробітками. Та все ж продовжував публікувати власні вірші, статті в різних періодичних виданнях.

У середині 40-х років В. Вітмен захопився музикою і театром. Відомо, що одну зі своїх рецензій, присвячену потребі розвитку оригінального американського театру, він надіслав до журналу «Бродвей Джорнал», що його видавав Е. По. Відомий новеліст не тільки опублікував рецензію, а й підтримав Вітмена під час

особистої зустрічі.
За свідченням біографів, у цей час Вітмен вивчає філософію, естетику, астрономію, навіть єгипетську старовину, а також бере участь у політичному житті країни. Він любив подорожувати і в 1848 році пройшов пішки через сімнадцять штатів. Любов Вітмена до усамітнення дивувала тих, хто його знав. На думку майбутнього поета, такі мандри були необхідними для того, щоб краще пізнати себе і життя.

Взагалі, нахил Вітмена до усамітнення неодноразово коментувався біографами поета. Всі вони намагалися зрозуміти, чому серед природи поет почувався краще, ніж у людському товаристві, вбачали в цьому здатність митця до містичних переживань. Дослідники згадують також про палке кохання 29-річного поета в Новому Орлеані й жінку, яка майнула в його житті і зникла, принісши одне з найбільших зворушень, будь-коли пережитих ним. Взагалі, Волт Вітмен ніколи не був одружений. Хоча біографи називають ім'я однієї жінки, котра пристрасно кохала поета й була готова вийти за нього заміж. Це Анна Гілкрайст, удова англійського літературознавця, талановита особистість, яка при першому ж знайомстві з віршами американського митця високо поцінувала їх. Вона навіть переїхала до Америки, але Вітмен (уже тяжко хворий, розуміючи свій стан) завжди наголошував, що вони можуть бути лише друзями. Анна Гілкрайст померла раніше за нього. Про смерть Анни Вітмен дізнався з листа її старшого сина, і ця сумна звістка дуже схвилювала його. У літературне життя Америки Вітмен увійшов пізно. У 1850 році Вітмен публікує вірш «Європа», який провістив появу видатного поета епохи. Цей вірш - реквієм загиблим революціонерам 1848 року - засвідчив тверду віру Вітмена в кінцеве всесвітнє торжество свободи.

Своє нове поетичне світобачення Вітмен втілює у збірці поезій «Листя трави», яка зробила поета всесвітньо відомим.

Вона вперше побачила світ 1855 року, але залишилася непоміченою. Вітменові повертали його першу книгу майже всі, кому він дарував її. І лише американський письменник Р. Емерсон захоплено привітав поета.

Біографи митця зазначають, що він був великим гуманістом. Із листів до рідних він постає ніжним сином і братом, який турбується про всіх членів родини. Саме в роки виходу першого видання

збірки «Листя трави» тяжко захворів батько, і опікуватися сім'єю тепер мав Вітмен-молодший. Хоча любов поета до людей не замикалася в межах сім'ї. В нього були друзі, він умів спілкуватися з людьми, любив веселитися, співати й слухати пісні, читати. Серед літературних кумирів Вітмена — М. Сервантес, Р. Бернс, Дж. Байрон, Й. В. Гете, Ч. Діккенс, Ж. Санд, Ф. Купер. У 1861 році почалася Громадянська війна, що тривала до 1865-го. Впродовж усього воєнного періоду поет, працюючи в державній військовій скарбниці, у вільний час допомагав санітарам доглядати поранених і хворих. Він неначебно розчинився в трагедії країни, намагаючись зменшити людський біль: носив пораненим їжу, під диктовку писав листи додому. Відгуком на події Громадянської війни став цикл віршів «Барабанний бій». У п'ятдесят чотири роки Вітмен тяжко захворів: його розбив параліч. Значно

погіршилося й матеріальне становище поета. Та прикутий до ліжка, письменник продовжує працювати, а в його творах не втрачається оптимізм і впевненість. 1871 року вийшло п'яте видання збірки «Листя трави», що принесло поетові довгоочікуване визнання американської публіки та критики. 26 березня 1892 року поет відійшов у вічність.

Волт Вітмен залишив помітний відбиток у світовій літературі, а його поезія справила значний вплив на творчість багатьох митців. Серед них слід назвати Маяковського В. Хлебнікова, українських митців П. Тичину. **Переклади творів В. Вітмена українською мовою:**

1969 року українською мовою вийшла книга «Листя трави», що стало результатом праці колективу перекладачів, серед яких були В. Мисик, І. Кулик, В. Коротич, М. Тупайло та ін. У 1984 році читачі познайомилися з книгою українського дослідника і перекладача Л. Герасимчука «Уолт Уїтмен. Поезії». (Після учнівської презентації)

Повідомлення учнів.

Робота з афоризмами.

Учитель. У вас на столах афоризми Вітмена. Як ви їх розумієте?

- Что может удовлетворить душу, кроме возможности быть свободным и не принадлежать никому? (Людина народжується вільною і ніхто не вправі зазіхати на її свободу, це натяк на рабство).

- Когда человек протягивает руку, чтоб помочь другому, он прикасается к лику Божества.(Люди повинні допомагати один одному, людськими діями і вчинками керує Бог, Вітмен – глибоко релігійна людина).
- Всеобщий закон – закон законов – это закон преемственности, ибо что такое в конечном счете настоящее, как не росток прошлого (хочется добавить: майбутнє – росток теперішнього; вічний рух – на зміну одним істотам приходять інші)

Б. Словникова робота. Теорія літератури

Учитель. Америка вже була державою, незалежною в світі та економіці, проте духовна залежність від традиційної Європи ще була помітна. Інтелектуальні сили Нового Світу збунтувалися проти занадто тривалої культурної опіки Старого Світу. Нова демократія вимагала нової духовної, моральної думки, якою і став **трансценденталізм**, який виник на ґрунті американської дійсності.

Слайд **Трансценденталізм** - (лат.) «той, хто виходить за межі». Його визначальні риси:

- критика капіталізму, заперечення культу збагачення;
- самозаглиблення та «довіра до себе»;
- фізична праця і добровільна бідність;
- демократична рівність, заперечення всілякого насильства;
- любов до батьківщини;
- віра в інтуїтивне розуміння істини, в пророцьке покликання поета.

Говоримо про цю філософію, моральну думку тому, що Вітмен (в подальшому дізнаєтесь) – поет трансцендентальний.

- Слайд. **Верлібр** (фр. - вільний вірш) - неримований нерівнонаголошений віршорядок (і вірш як жанр). Верлібр стоїть на межі вірша й прози. У ньому не зберігається більшість особливостей, притаманних віршованій мові. Відсутні рима та постійний розмір, рядки різняться кількістю складів, а строфи - кількістю рядків.

Верлібр є ліричним жанром.

Учитель. У художній літературі верлібр поширюється в добу середньовіччя (літургійна поезія), у творчості німецьких передромантиків, французьких символістів та інших. Особливого значення верлібру надавав У.Уїтмен, а надто — авангардисти ХХ ст. Це одна з провідних форм сучасної поезії, сприйнята як виокремлена система віршування. Вітмен сповідував філософію трансценденталізму. Окрім того, в роки формування Вітмена як поета значного поширення в суспільному житті Америки набули ідеї аболіціонізму (руху за скасування рабства негрів), що відіграв велику роль у Громадянській війні 1861-1865 років. Аболіціоністські погляди Вітмена також відчутні в збірці «Листя трави». Слайд. **В. Новаторство В.Вітмена.**

Учитель. Важливим є і те, що Вітмен - художник-новатор, чії творчі відкриття багато в чому зумовили розвиток поетичного мистецтва у ХХ столітті. Спочатку вірші можуть здивувати будь-кого. Його «Листя трави» нагадують проповідь.

- Це *вільний вірш (верлібр)*. Своєрідність мови, поетики - звукопис, повтори слів та словосполучень; однорідні присудки; велика кількість займенників; багаторазове повторення певних звуків (**в**); повторення перших слів рядків.
- Кожен рядок, іноді два-три рядки - це ціла об'ємна фраза.
- Новаторський прийом – *реінтерпретація* – це вмонтовування різних за своїм походженням фрагментів і цитат до зовсім нового естетичного контексту (вірш 23 «Євангеліє від Іоанна» - звернення до Біблії).
- Синтез романтизму та реалізму.
- Оспівування реального світу, ніяких ідеалів.
- «Рими – це кайдани» - мелодійна проза. Заради втілення своїх творчих задумів Вітмен докорінно перебудовує поетичну систему.
- Прийом «каталогізації» - перелік явищ, предметів, подій, що допомагає створити враження велетенських масштабів, грандіозності зображуваного.

Учитель. Послуговуючись цими тезами, при ознайомленні з поезією, будемо визначати її новаторську суть в кожному конкретному випадку. Запишіть ці тези в зошит.

Г. Збірка «Листя трави»

Про головну працю свого життя, збірку «Листя трави», поет волів говорити не «моя книга», а «наша». Ця книга про Людину у її найкращому й найповнішому втіленні. Вітменівський герой – «Уселюдина». Здається, немає в людському житті нічого, що не увійшло б до вітменівського космосу: «душа» і «тіло», молодість і старість, сумніви і безмежна віра, любов, страждання, щастя, пошук, праця - все це увібрала головна книга поета, яка умістила майже весь поетичний спадок автора, за його життя виходила друком одинадцять разів (за іншими дослідженнями – 9). У кожному наступному виданні зберігався склад попереднього, але до нього додавалися нові вірші, а «старі» часом суттєво перероблялися. Незмінною залишалася лише назва – «Листя трави». Усе в ній було незвичним - тематика, образи, характер, віршування, а головне - могутня, титанічна, усесильна постать поета. У ній переплелися романтичні й реалістичні, натуралістичні й символістські тенденції. Це - справа життя Волта Вітмена, збірка «Листя трави». Звідки така дивна назва? Якщо ви не бачили листя у трави, то, можливо, просто не уважно вдивлялися, не зливалися душею з природою? Адже листя трави - реальність «трансцендентна».

^ **Листя трави**, що з'являються з-під землі кожної весни і стають символом чого? (невичерпного життя, тому що ніщо не зникає зовсім, є вічне відновлення)

Ця книга – супутник та дзеркало життя Уолта Уїтмена протягом майже 40 років.

Учень. Історія створення збірки.

Перше видання збірки поет набрав власноруч у 1855 році, здійснив власним коштом, але на титульній сторінці не було імені автора. Хоча в книзі було поміщено портрет поета. Збірка містила лише 12 віршів.

Друге видання побачило світ у 1856 році й містило двадцять сім віршів і поем, а третє, що вийшло 1860 року, налічувало вже більше сотні творів.

Поет продовжував роботу над своєю збіркою впродовж усього життя. Він писав нові вірші й поеми, виправляв уже опубліковані, змінював їх назви та порядок розміщення творів, удосконалював

композиційну структуру всієї книги. Останній, найбільш повний варіант 1891 року вважається «виданням смертного ліжка».

Учитель.

Після закінчення громадянської війни Вітмен працював у Міністерстві внутрішніх справ, на чолі якого стояв колишній священник Джеймс Гарлан. Дізнавшись про те, що серед службовців міністерства є автор «аморальної книги» (так деякі критики називали «Листя трави», Гарлан у червні 1865 року звільнив його з роботи. На захист Вітмена і його збірки виступив друг поета О'Конор, видавши брошуру під назвою «Добрий сивий поет». Згодом ці слова стали постійними епітетами Вітмена. Його слава на той час була вже настільки гучною, що поетові запропонували іншу посаду, яку він обіймав аж до важкої хвороби.

Слайд.

Сюжет – людина і всесвіт.

Герой – представник «всіх епох і всіх земель», який обожнює Людину і Природу, проголошує рівноправність і всесвітнє братерство народів = Демократію.

Протягом всього твору спостерігається **циклічність**.



Тема збірки – це сам Уолт Уїтмен.

Ідея – одвічна і неухильна перемога людини.

Художні засоби: символи, звукоподражання, ритміка, оклики, гасла.

Проблемно-змістовий аналіз поезії «Йдучи травною степовою»

Виразне читання вірша «О капітане!».

Бесіда.

- Кому присвячено вірш? (Президенту Америки А. Лінкольну, якого було вбито 4 квітня 1865 року в театрі. Він став першим президентом Америки, на котрого здійснено замах.)
- Як називає автор президента? («О капітане! Батьку!»)
- Із чим автор порівнює Америку? (З кораблем.)
- Який загальний настрій вірша? (У вірші відтворюється потрясіння американського суспільства, спричинене підступним злочином.)
- За допомогою чого автору вдалося передати біль американців? (За допомогою великої кількості окличних речень, що сприймаються як крик людської душі.)

Як ви розумієте перший епіграф? (Поет оспівує людину з матеріальної точки зору і духовної)

Як ви розумієте другий епіграф? (Волт Вітмен завжди намагався злитися з усім світом, усіма людьми, жити їхніми болями й радощами.)

Як можна тлумачити третє слова? (Поет приймає життя таким, яким | воно є, без прикрас.)

III. Закріплення вивченого.

Літературний диктант.

1. У який час та де жив і творив Волт Вітмен? (II половина XIX століття,

у

США)

2. З якої родини походив? (Ремісників, батько - тесля)
3. Яку освіту здобув? (Шкільну неповну)
4. Назвіть три його основні професії. (Друкар, редактор, учитель)
5. Як називається головна книга В. Вітмена? («Листя трави»)
6. Скільки видань витримала ця книга? (Дев'ять)
7. Ким вважали американці Вітмена? (Своїм пророком)
8. Яке філософське вчення найбільше вплинуло на Вітмена?
(Трансценденталізм)
9. Який вірш Вітмен присвятив своєму кумирові - президентові Лінкольну, відгукнувшись на його трагічну загибель? («О капітане мій, капітане!»)
10. Яким віршовим розміром послуговувався Вітмен?
(Верлібром)
11. У чому полягала громадянська свідомість, гуманізм поета під час Громадянської війни у США? (Служив у військовому відомстві, допомагав у шпиталях, ризикуючи здоров'ям)
12. Коли Волт Вітмен досяг найгучнішої слави? (Коли поета вже не стало.)

Взаємоперевірка. Оцінювання.

IV. Підсумок уроку.

Мікрофон. Чим мене вразив Вітмен?

Учитель. Вітмен був оригінальним мислителем. Його не сприймали реакціонери, оскільки він вважав, що людство збережеться у віках, а не помре безславно. Митець не сприймав жадібність і все те, що вбиває людську душу, він вірив у перемогу добрих почуттів та об'єднання всіх рас і націй. І все це тому, що він бачив світ невимовно прекрасним. Новаторство поета виявилось у постійному прагненні знайти і утвердити нові прийоми поетичного зображення дійсності, у багатстві і свіжості ідейного змісту його творчості.

Оптимістичний пафос поезій Вітмена ґрунтується на оригінальності його світогляду.

Д/з: підготувати розширену відповідь «Пісня про самого себе» – програмний вірш поета», іншим - змістово-художній аналіз поезії зі збірки «Листя трави»

Предки поета були вихідцями з Голландії. Вони прибули до Нового Світу ще в XVII столітті й оселилися на острові Лонг-Айленд. Батькові майбутнього поета Болтові Вітмену старшому дісталася у спадок невелика ферма, на якій він розводив коней. Мати, Луїза, виросла в тому ж Лонг-Айленді, але в більш заможній родині. В сім'ї Вітменів було дев'ятеро дітей. Волт Вітмен народився 31 травня 1819 року у фермерській родині у селі на Лонг-Айленді, пустельному пагорбистому острові, де

повітря було просякнуте солоним диханням океану, а погляд людини охоплював два безмежжя: неба й водної стихії. «Ще хлопчиком я мріяв написати щось про морське узбережжя, про той таємничий обрій, що розділяє, об'єднує, як у шлюбному союзі, непорушне і мінливе... про велике зіткнення дійсного з ідеальним», - згадував пізніше поет.

Дитинство на фермі, а потім у Брукліні, куди переїхала родина, було доброю школою. Життя простих людей - нелегке, грубе, але щедre і непідробне в його людяності й силі - він пізнав рано і полюбив назавжди. Провчившись кілька років у бруклінській школі, Вітмен полишає її і стає учнем друкаря. Його найняли в контору до юриста. Власник цієї установ виявився порядною людиною і допомагав юнаку навчатися грамотно писати, брати книги в бібліотеці. Увесь вільний час юнак віддавав читанню Нового Заповіту, творів Шекспіра, європейських та американських романтиків.

У цей же час він публікує свої перші вірші. У вісімнадцять юнак працює сільським учителем, секретарем у місцевому політичному дискусійному клубі. Ще рік по тому він уже редактор, а також єдиний репортер і набірник власної газети «Лонг-Айлендер». До 22 років поет «перепробував» ще цілу низку професій - політика, лектора, оратора,- і у кожній він шукав не шляху до кар'єри та заможності, а засобів утвердження і захисту своїх ідеалів.

З 1846 по 1852 рік Вітмен працює в різних бруклінських газетах, де пише статті на «злобу дня», зокрема, рішуче й гнівно виступає проти грабіжницької Мексиканської війни (1846-1848), справжньою метою якої було накопичення земель плантаторів-рабовласників.

Вітмен був самоуком. Його цікавлять давні цивілізації, світ міфології і релігії, багато читає з історії, етнографії. Відвідує він також і лекції з астрономії. Ці знання допомагають формуванню його поетичної філософії. Вітмен вчиться бачити Всесвіт безмежним у просторі й часі, що перебуває у загальному і безперервному русі.

Вітмен у своїй творчості прагне показати людину в єдності матеріального і духовного, природного і соціального:

Я поет Тіла, і я поет - Душі.

Зі мною всі насолоди раю і всі муки пекла зі мною.

(переклад Л. Герасимчука)

Наступний етап у житті поета - Громадянська війна у Сполучених Штатах (1861-1865). Працюючи санітаром у тилових шпиталях, він не раз зазнавав смертельної небезпеки, доглядаючи тифозних і холерних хворих. У ці роки написані вірші «1861 рік», «Рік озброєний, рік боротьби», «Бий, бий, барабане», «Вертайся з поля, тату», які увійшли до циклу «Під барабанний гуркіт».

Вершиною творчості Вітмена цих років стала поема «Коли бузок розцвів торік у моєму дворі» (1865) - реквієм пам'яті президента Авраама Лінкольна, який загинув від руки вбивці. Тяжким ударом для Вітмена було вбивство президента Лінкольна. Його пам'яті присвячено цикл поезій, серед яких слід назвати вірш «О капітане!», в котрому відтворено потрясіння американського народу. У творах поета 70-80-х років домінує соціальне і критичне начало. У 1871 році він опублікував книгу публіцистики «Демократична далечінь», де відкрито заявив про те, що «демократія Нового Світу... зазнала банкрутства».

Одним із найважливіших елементів поезії пізнього Вітмена стає урбанізм. Такі вірші, як «На бруклінському паромі» - явище абсолютно нової за образністю і мовою урбаністичної лірики, яка для реалістичної поезії ХХ століття стає одним з найпотужніших джерел.

Повоєнні роки були дуже важкими для поета. Доля завдавала йому удару за ударом: він довго не міг знайти роботу, потерпав від злиднів, поховав матір і брата. У 1873 році Вітмена вразив параліч.

Але поет не здавався. Він пройшов через усі випробування, зберігши любов до життя, до людей і віру в торжество добра і людяності.

У 1891 році Вітмен створив цикл віршів «Прощай, моя фантазіє!» і тоді ж устиг прочитати коректуру й внести зміни в останнє прижиттєве видання книги «Листя трави».

26 березня 1892 року Волт Вітмен помер. Упродовж життя Вітмен змінив чимало професій: був учнем друкаря, розсильним, шкільним учителем, теслярем, журналістом, редактором провінційних газет.

Вітмен мав радикальні політичні погляди, виступав проти рабства,

захоплювався ідеями свободи, демократії, з надією дивився на
Сполучені Штати Америки як на державу, де може народитися нова,
вільна людина.

Наприкінці 30-х років у журналах почали з'являтися різноманітні за
тематикою статті Вітмена, в яких він, зокрема, виступав проти
поклоніння долару, підкреслював, що гонитва за грошима призводить
до духовного спустошення. Інколи він вдавався до різких політичних
висловлювань, що стали причиною звільнення

його з посади редактора періодичного видання «Дейлі Ігл». Вітмен
змушений був жити випадковими заробітками. Та все ж продовжував
публікувати власні вірші, статті в різних періодичних виданнях.

У середині 40-х років В. Вітмен захопився музикою і театром.
Відомо, що одну зі своїх рецензій, присвячену потребі розвитку
оригінального американського театру, він надіслав до журналу
«Бродвей Джорнал», що його видавав Е. По. Відомий новеліст не
тільки опублікував рецензію, а й підтримав Вітмена під час особистої
зустрічі.

За свідченням біографів, у цей час Вітмен вивчає філософію,
естетику, астрономію, навіть єгипетську старовину, а також бере
участь у політичному житті країни. Він любив подорожувати і в 1848
році пройшов пішки через сімнадцять штатів. Любов Вітмена до
усамітнення дивувала тих, хто його знав. На думку майбутнього
поета, такі мандри були необхідними для того, щоб краще пізнати
себе і життя.

Взагалі, нахил Вітмена до усамітнення неодноразово коментувався
біографами поета. Всі вони намагалися зрозуміти, чому серед
природи поет почувався краще, ніж у людському товаристві, вбачали
в цьому здатність митця до містичних переживань. Дослідники
згадують також про палке кохання 29-річного поета в Новому
Орлеані й жінку, яка майнула в його житті і зникла, принісши одне з
найбільших зворушень, будь-коли пережитих ним. Взагалі, Волт
Вітмен ніколи не був одружений. Хоча біографи називають ім'я однієї
жінки, котра пристрасно кохала поета й була готова вийти за нього
заміж. Це Анна Гілкرایст, удова англійського літературознавця,

талановита особистість, яка при першому ж знайомстві з віршами американського митця високо поцінувала їх. Вона навіть переїхала до Америки, але Вітмен (уже тяжко хворий, розуміючи свій стан) завжди наголошував, що вони можуть бути лише друзями. Анна Гілкرایст померла раніше за нього. Про смерть Анни Вітмен дізнався з листа її старшого сина, і ця сумна звістка дуже схвилювала його. У літературне життя Америки Вітмен увійшов пізно. У 1850 році Вітмен публікує вірш «Європа», який провістив появу видатного поета епохи. Цей вірш - реквієм загиблим революціонерам 1848 року - засвідчив тверду віру Вітмена в кінцеве всесвітнє торжество свободи.

Своє нове поетичне світобачення Вітмен втілює у збірці поезій «Листя трави», яка зробила поета всесвітньо відомим.

Вона вперше побачила світ 1855 року, але залишилася непоміченою. Вітменові повертали його першу книгу майже всі, кому він дарував її. І лише американський письменник Р. Емерсон захоплено привітав поета.

Біографи митця зазначають, що він був великим гуманістом. Із листів до рідних він постає ніжним сином і братом, який турбується про всіх членів родини. Саме в роки виходу першого видання збірки «Листя трави» тяжко захворів батько, і опікуватися сім'єю тепер мав Вітмен-молодший. Хоча любов поета до людей не замикалася в межах сім'ї. В нього були друзі, він умів спілкуватися з людьми, любив веселитися, співати й слухати пісні, читати. Серед літературних кумирів Вітмена — М. Сервантес, Р. Бернс, Дж. Байрон, Й. В. Гете, Ч. Діккенс, Ж. Санд, Ф. Купер.

У 1861 році почалася Громадянська війна, що тривала до 1865-го. Впродовж усього воєнного періоду поет, працюючи в державній військовій скарбниці, у вільний час допомагав санітарам доглядати поранених і хворих. Він неначебто розчинився в трагедії країни, намагаючись зменшити людський біль: носив пораненим їжу, під диктовку писав листи додому. Відгуком на події Громадянської війни став цикл віршів «Барабаний бій».

У п'ятдесят чотири роки Вітмен тяжко захворів: його розбив параліч. Значно

погіршилося й матеріальне становище поета. Та прикутий до ліжка, письменник продовжує працювати, а в його творах не втрачається оптимізм і впевненість. 1871 року вийшло п'яте видання збірки «Листя трави», що принесло поетові довгоочікуване визнання

американської публіки та критики. 26 березня 1892 року поет
відійшов у вічність.
Волт Вітмен залишив помітний відбиток у світовій літературі, а його
поезія справила значний вплив на творчість багатьох митців. Серед
них слід назвати Маяковського В. Хлебнікова, українських митців П.
Тичину. **Переклади творів В. Вітмена українською мовою:**
1969 року українською мовою вийшла книга «Листя трави», що стало
результатом праці колективу перекладачів, серед яких були В.
Мисик, І. Кулик, В. Коротич, М. Тупайло та ін. У 1984 році читачі
познайомилися з книгою українського дослідника і перекладача Л.
Герасимчука «Уолт Уітмен. Поезії».